

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20,—, polletno K 10,—, četrtletno K 5,—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30,—. — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

50letnica „Narodne čitalnice“.

Ljubljanska Narodna čitalnica slavi te dni svojo 50letnico. V naši kulturni, politični in socialni zgodovini so zabeležene velike zasluge tega društva, ki je bilo zibel vsega našega preporoda ter je postalo matica skoraj vseh naših narodnih društev. V čitalnici se je porodil Južni Sokol in iz nje se je razvila današnja mogočna sokolska organizacija »Sokolska Zveza«, ki ki šteje osem žup in 81 sokolskih društev. Včlanjenih je v njih 7192 Sokolov, med njimi 1769 telovadcev in 229 vaditeljev. Razen tega je še čez 2000 Sokolic in naraščaja v sokolskih vrstah. Krasne številke! ki so tem pomembnejše, ker je v njih izrečena krepka sila našega naroda, izvirajoča iz dolgoletnega smotrenega in vstrajnega dela na temelju svobode, bratstva in enakosti. Narodna čitalnica je lahko ponosna na to svoje dele!

Iz čitalniškega pevskega zbora so se razvila druga naša pevška društva in vsem na čelu naša Glasbena Matica, ki ima danes vzorno glasbeno šolo s 24 učnimi močmi. Njen mešani pevski zbor šteje čez 150 članov ter nadkrijuje po višini glasbene umetnosti vse druge pevške zборе v Jugoslaviji. Ni nam treba naštevati še drugih pevskih društev kakor »Slavec«, »Ljubljanski Zvon« itd. itd. ki so že vnuki in pravnuki Ljubljanske čitalnice, da bi zadostno utemeljili dober sad, ki je vsklil iz semena v Ljubljanski čitalnici.

V čitalnici se je rodila naša narodna rešiteljica Družba sv. Cirila in Metoda, v čitalnici se je osnovalo Dramatično društvo, ki vzdržuje in vodi slovensko gledališče že 45 let.

Slovensko gledališče in Dramatično društvo v Ljubljani sta že od svojega početka središče in izvir vsega dramskega delovanja po vseh slovenskih deželah in v poslednji dobi celo v Zedinjenih državah.

Slovensko gledališče v Ljubljani je postalo mogočno drevo, ki je poglajalo že mnogo krepkih vej. Po njegovem vzgledu in z njegovo pomočjo so začela gojiti slovensko dramsko umetnost mnoga slovenska društva, ustanovili so se marljivi diletantovski krožki in razna dramska društva ter so se zgradili celo lepi odri po velikih in za gledališke predstave urejenih dvoranah.

Tako ni slovensko gledališče v Ljubljani — kar so trdili njegovi domači nasprotniki celo na javnih političnih shodih! — največjega kulturnega in narodnega pomena ne le za deželno glavno mesto, nego tudi za vso Kranjsko ter za vse slovenske dežele. Tudi na tega otroka je »Narodna čitalnica« lahko ponosna.

Iz čitalnice so izšle vse naše čitalnice, bralna društva, klubi, odseki in godbeni krožki na deželi in po vseh slovenskih krajih. Iz čitalnice se je vodila naša politika in se je rodila naša literatura in naša umetnost.

Stari Janez Bleiweis, dr. Razlag, dr. Costa, dr. Jos. Vošnjak, Josip Jurčič, Janko Kersnik, Jakob Alešovec, dr. Lovro Toman, dr. Poklukar, dr. Ivan Tavčar, Ivan Hribar, dr. Josip Starč in še cela vrsta naših politikov, poslanec, žurnalstov, pisateljev, pevcev, pevka, igralci in igralce nam vstaja pred očmi, ko se spominjamo stare čitalnice, ko je bila še v Souvanovi hiši. Literarna predavanja, plesi, koncerti, gledališke predstave, maškarade, politični shodi... vse je imelo svoje središče v čitalnici. Iz nje so padali prvi strelji na mogočno nemstvo in iz nje so pridrele slovenske trume, ki so priborile Ljubljani slovensko lice. »Spomini« dr. Jos.

Vošnjaka in študija dr. Drag. Lončarja govore o večnih zaslugah čitalnice v Ljubljani.

Seveda se je v poslednji dobi pomen ljubljanske čitalnice zelo, zelo omejil in zmanjšal. Demokratični duh je bil iz nje polagoma izgnan in izgnan, njene naloge pa so prevzela druga društva. Če slavimo danes petdesetletnico »Narodne čitalnice« jo slavimo vsled njene zgodovinske važnosti, jo slavimo vsled starosti, ki jo je doživela po trudopolnem in uspešnem delu v mladosti. Obče narodnega pomena danes čitalnica nima prav nobenega. Čitalnica ima sicer bogato knjižnico, veliko število časopisov, prireja plesne in zabave, vendar pa je vse to namenjeno le zaključnemu krogu ljubljanskega občinstva. Vsi poskusi pomladiti staro z lepo preteklostjo, so se dosedaj še izjalovili in ni je moči, ki bi mogla zopet privabiti v »Čitalnico« širše sloje. Sicer so pa taki poskusi čisto odveč, ker se je »Narodna čitalnica« itak čisto naravno po mlajših in čilejših društvih razbremenila.

Matici naše kulture, zgodovinsko važni »Narodni čitalnici« torej čestitamo k njeni petdesetletnici prav od srca!

Trilizem.

Znani angleški publicist Scotus Viator, ki je razkrinkal pred vsem svetom nasilja ogrske vlade nad narodnostmi na Ogrskem, je spisal sedaj velezanimivo razpravo o Jugoslovanih. Bavi se predvsem z zgodovino Hrvatov in Srbov, nadalje veleizdajniškim procesom, Friedjungovim procesom na Dunaju in pa z jugoslovanskim vprašanjem in z ulogo Avstrije pri rešitvi balkanskega vprašanja. Knjiga je velike važnosti zlasti za nas Slovence, posebno, ker razpravlja pisatelj o vprašanju, ki je za nas življenjskega pomena in zlasti še zaradi tega, ker razpravlja o tem velevažnem vprašanju kot podanik druge države in član naroda, ki je zelo malo ali pa skoraj nič interesiran na rešitvi jugoslovanskega vprašanja. Zelo dobro bi bilo, da preskrbi kdo prestavo te knjige v slovenski jezik, kajti skrajni čas je že, da se začne tudi pri nas resneje misliti na rešitev slovenskega vprašanja posebej in pa jugoslovanskega v splošnem. Čas je že, da izgine iz naših vrst že ono neplodno in večkrat nesmiselno sanjanje in filozofiranje v vseh onih navdušenih frazah o jugoslovanskem vprašanju in da stopimo enkrat s konkretnimi predlogi na dan, kam in kaj hočemo. Značilno je, da se Scotus Viator pri rešitvi jugoslovanskega vprašanja ni oziral na Slovence, ampak samo na Hrvate in Srbe. Vidi rešitev tega vprašanja v trilizmu, pred katerim imajo gotovi nemški krogi v Avstriji takšen strah, ker bi jim bila s tem zaprta pot do morja. Scotus Viator pa izrečno poudarja, da Kranjsko, Štajersko, Primorsko in Koroško (samo slovenski del) ne pridejo v poštev seveda v slučaju, da pride do uresničenja trilizma v Avstriji — pri rešitvi jugoslovanskega vprašanja, ampak se po njegovem mnenju priklonijo nemškemu delu, s čemer je odstranjen strah Nemcev, da bi jim bila zaprta pot do morja. Smatra reško resolucijo in s to konec boja med Srbi in Hrvati za najbolj važen korak v razvoju jugoslovanskega vprašanja in trdno upa, da mora priti do popolnega sporazuma med tema dvema narodoma, kajti od tega je odvisna vsa bodočnost jugoslovanskih narodov. Avstrija mora prenehati s svojo politiko »divide et nupera«, ona je

v prvi vrsti poklicana, da deluje na to, da preneha bratomorni boj med Srbi in Hrvati, kajti od ugodne rešitve jugoslovanskega vprašanja je odvisen tudi bodoči razvoj Avstrije, katere prihodnost je na Balkanu. Z dokazi pobija nesmiselne sanje o Veliki-Hrvatski in Veliki-Srbiji in o rešitvi balkanskih in avstrijskih Slovanov s pomočjo Rusije, ki je zlasti v avstrijsko-srbskem konfliktu jasno dokazala, da ni pripravljena voditi kako panslovansko politiko. Je mnenja, da mora priti v Avstriji do trilizma, ki bode združil Jugoslovane (razven Slovencev, katere je izročil na milost in nemilost Nemcem) v eno celoto, a s tem povzročil zbližanje Avstrije, Srbije in Črne gore. Sviri zlasti avstrijske diplomate, da naj z večjo resnostjo delujejo na ugodno rešitev jugoslovanskega vprašanja in da se naj ne puste prehiteti od kakega ogrskega politika — kar se pa že dogaja — ki bode potem izrazil to priliko za magnatski ogrski narod. Faktično vidimo danes, da nekateri ogrski politiki res delujejo že za to, da bi se ogrski narod približal zlasti balkanskim narodom, kjer upajo dobiti ugodna tla za izvoz svoje razvijajoče se industrije. Poslanik v Beogradu je danes Madžar, v spominu nam je še nameravani sprejem srbskega kralja v Budimpešti — krasni sprejem kralja bi gotovo ne ostal brez simpatij med srbskim narodom, — vidimo nadalje, da ogrska vlada z vso silo dela na to, da dobi ugodne železniške in vodne zveze z Balkanom itd. Torej svarilo Viatora gotovo ni tako brez pomena, zlasti pa ne za nas Slovence. Vprašanje o trilizmu ali o federizmu in sploh slovensko vprašanje se pri nas dosedaj še ni nikjer resno razmotrivalo in ako bi danes prišli v položaj, da treba to rešiti, smo gotovo zopet v škripcih in začela bi se zopet dolga polemika v vseh mogočih časopisih, dokler ne bi popolnoma tuja, nam sovražna roka odločila o naši usodi. Kakor prokletstvo leži nad nami ona mehka slovenska duša, ki nas sili vedno samo v sladke sanje o bodoči sreči naroda, a nas odvrača od realnega dela. Narodnostni boji v Avstriji so od dne do dne hušji in mora priti dan, ki bo rešil narodnostno vprašanje. Ali se naj navdušujemo sedaj za trilizem? Naši klerikalci vedno kriče po trilizmu, ker so menda slišali, da si tako želi neka višja oseba, a kako si ta trilizem predstavljajo niso še povedali. Za naš narod bi bil trilizem skoraj gotovo — smrt. Misliti moramo, da slovenski narod — razven na Kranjskem — ni nikjer kompaktno naseljen, velike nemške manjšine delijo slovenske dežele, mnogo Slovencev prebiva v popolnoma nemškem ozemlju. Ali naj te na milost in nemilost izročimo Nemcem? Ali se naj ločimo od onih, ki bojujejo težak boj za pravice slovenskega jezika, za svoj obstanek. In nasprotno... Ali bodo Nemci žrtvovali svoje manjšine v slovenskem ozemlju? Ne vem ali so klerikalci o vsem tem že premišljali, ako pa so, potem je jasno, da jim je slovenski narod zadnja briga, da velja za nje samo želja gotovih oseb. Načrta pa, ki ga razvija Scotus Viator v svoji knjigi, Slovenci nikakor ne moremo nikdar potrditi, ker mi ne bomo biti Nemcem most do morja, ki je jugoslovansko. Za nas je tudi zelo važno balkansko vprašanje, o katerem se bo moralo neko liko več razpravljati, kakor pa z nedolžnimi noticami o različnih bandah v Macedoniji. V delegacijah je slovenski delegat na zelo čuden način hvalil aneksijsko politiko Aehrenthala, ki je z različnimi veleizdajniškimi procesi uprizoril gnusno gonjo proti Jugoslovonom in isti delegat je očividno ščeval na vojno zoper Italijo.

Zelo nizkotno je tako početje zastopnika slovenskega naroda, kateremu mora biti v prvi vrsti ležeče na tem, da vlada mir. Bodočnost Avstrije je na Balkanu, toda tam naj ne prihaja z ognjem in mečem, ampak z trezno politiko miru in sprave in ravno za naš narod je to največjega pomena.

SPLOŠNI PREGLED.

Zgradbe novih železnic v Bosni. Deputacija bosanskega deželnega sveta, ki se je mudila minule božične praznike na Dunaju v zadevi gradnje novih železniških prog v Bosni, zagotavlja, da je dosegla popolen uspeh. Avstrija bode gradila normalno-tirno progo Jajce-Rama, in Prozor-Hrzan na svoje stroške a Ogrska progo Tuzla-Samac. Deloma se pozneje tudi na stroške monarhije predela ozkotirna proga Tuzla-Doboj-Sarajevo v normalno-tirno. Oba parlamenta bodeta sprejela te predloge brez vsakega ugovora. Istočasno se začne z zgradbo železniških prog Novi-Bihac-Banaluka-Jajce ter Tuzla-Belina to pa na deželne stroške na podlagi zakonske predloge, ki jo je bosanska vlada že predložila saboru.

Novo avstrijsko posojilo. Kakor smo že poročali, so pariski in londonski listi v zadnjih dnevih prinašali dolga poročila, da se Avstrija pogaja v Londonu in Parizu za veliko posojilo, ki jo hoče porabiti v oboroževalne namene. To priliko so porabili zlasti angleški listi, ki so najostreje pisali proti oboroževalni politiki Avstrije, ki ogrožuje svetovni mir, ki stoji že tako na skrajno slabih nogah. Poročalo se je tudi, da sta londonski in pariski denarni trg odklonila vsako financiranje avstrijskega posojila. Tem vestem pa avstrijska vlada odločno oporeka in izjavlja, da svota, ki jo hoče najeti avstrijska vlada, ni namenjena za oboroževalne svrhte temveč, da se porabi v pokritje starih dolgov in mirovne narodno gospodarske potrebe. Avstrijska vlada pa tudi ne namerava izvesti te svoje kreditne operacije na inozemskih denarnih trgih, zato se tudi niso vršila v navedenem smislu nikakrja pogajanja niti s kako inozemsko vlado, niti s kakimi kapitalisti v inozemstvu.

Mormonska sekta v Avstriji. Po Štajerskem in Koroškem hodi več duhovnikov takozvane mormonske verske sekte, ki razvijajo živahno agitacijo za svoja verska načela. Cele kraje preplavljajo s svojimi brošurami in knjižicami. Naučno ministrstvo je radi tega razposlalo na vse glavarstva, policijska ravateljstva posebna navodila, po katerih naj oblasti zabranijo vsako nepostavno agitacijo ter naj o svojih uspehih nemudoma poročajo ministrstvu. Na Štajerskem je policija in žandarmerija že zaprla par agitatorjev, ki so razdeljevali razne letake in knjižice.

Novo turško ministrstvo. Mladoturkom se je še enkrat posrečilo, da so po hudi krizi obdržali vaje državne oblasti v svojih rokah, posrečilo se jim je pa to na način, ki bo še bolj odtujil prebivalstvo mladoturškim načelom. Majhna in nezanesljiva je danes večina, ki se more upirati nanjo vlada v turški zbornici, zato je mladoturški komite pritegnil sedanji vladi tudi zastopnike drugih narodnosti in veroizpovedani. Ako bo ta nova mladoturška taktika kaj pomagala, se danes še ne more za gotovo trditi, dokazuje pa le, da Mladoturci uvidevajo svoje napake in jih skušajo sedaj popraviti, seveda ako ne bo prepozno. Radi italijansko-turškega konflikta je danes večina javnega

LISTEK.

Relikvija Napoleona III.

—Toda gospa je odkimala z glavo. »Vse prenesem, samo da izvem resnico, čisto resnico. Dolžna sem spominu svojega ljubega moža, da razkrijem njegove morilce, in gorje, trikrat gorje onemu prokletniku, ki je dvignil roko nad njim!«

—Uradnik je izpraševal Gašparja še četrte ure, a ni mogel ničesar zvedeti od njega.

—Trdil je, da ni vedel, kdaj je žid odhajal ter da ne ve ničesar o njem. Takrat je bilo strašno vreme, zato se je zavil v slamo.

»Kje ste spali in kje stanovali takrat?« je izpraševal dalje uradnik.

»Kje sem takrat spal? je ponovil Gašpar in se popraskal za ušesom — ej gospod, na to ni tako lahko odgovoriti. Spim namreč vsako noč kje drugje. Enkrat položim svojo trdno glavo v skednju Gavanovem v seno, drugič spim pri kmetu Poissonu — to se pravi, ne pri njem, ker je presih in preveč siten, marveč pod starimi stopnicami njegovega mlina — skratka, z najboljšo voljo vam ne morem povedati, kje sem prebil ono noč.«

»To je sumljivo«, je dejal uradnik.

»Predvsem ni prijetno, iskati vsako noč novo posteljo, toda časi so slabi«, je odgovoril Gašpar.

»Fant, ti si predrzen«, je zaklical uradnik, — »sicer pa otaneš za sedaj tukaj!«

»Kdo me sili, da ostanem tukaj? Na izprehod hočem!«

—In Gašpar je obrnil uradniku hrbet, kakor da hoče oditi. Toda uradnik je bil v trenu-

tku poleg njega in ga je zgrabil za roke, sunil ga je nazaj, potegnil revolver izza pasa ter mu je zagrozil:

»Ako ti pride le še enkrat na misel, da storiš brez mojega dovoljenja samo korak, te ustrelim na mestu! Ali si me razumel?«

—Medtem so se zbrali kmetje iz vasi, in uradnik je poklical nekaj najmočnejših mož ter jim je naročil naj pazijo na Gašparja.

»A vi, gospod Ribodin«, je dejal meni, »nas sprejmite sedaj v gozd in nam pokažite pot, kamor je bil takrat gospod Edelstein zavil. Morda najdemo kaj, kar bi nas dovedlo na sled umorjenca.«

—Gospa je takoj vstala, zažvižgala svojima psoma, in spremljani od 20 do 30 kmetov, smo krenili v gozd.

—Reči moram, da se mi je zdelo naravnost smešno, da hočemo sedaj po treh mesecih še kaj najti, kar bi spominjalo na žida, toda pokazal sem jim natančno pot, po kateri so drčale takrat sani, kolikor mi je pač bila znana. In tako smo prišli naposled vse globlje in globlje v gozd.

—Minilo je morda četrte ure, odkar smo prišli v gozd, ko sta začela mahoma oba psa kakor besna lajati. Obenem sta začela kopati s šapami, da je letela zemlja naokrog.

»Psa vohata svojega gospodarja«, je kriknila vsa prestrašena gospa Edelsteinova, »glejte, gospod komisar, kako koplieta! Pazite, tu najdemo truplo mojega soproga.«

»Tako! začnemo kopati z lopatami«, je odgovoril uradnik, ker je naročil nekaterim kmetom, naj vzamejo lopate seboj, so šli res takoj na delo.

—Stal sem poleg policijskega uradnika in baš nasproti črno oblečeni gospej, ko se je iz globine pokazala počasi koščena, bela roka.

—A na enem prstu te roke je bil širok zlat prstan.

—Iz ust Rusinje se je razlegnil krik, ki mi zvenil še danes v ošesih.

—Potem se je vrgla na tla in je začela s svojimi lastnimi rokami kopati in grebsti, a psa sta se vedla pri tem kakor besna lajala in tulila sta, da je bilo človeka groza. Zdelo se mi je, kakor da more tudi žival pretakati solze.

—Ah, otroka moja, še danes vama lahko povedo ljudje v vasi, da sem bil sicer krepak človek, ali pri tem pogledu, zlasti ko se je čim dalje bolj kazalo truplo, tedaj — tedaj mi je mahoma postalo slabo, in kakor da je udarila strela vame, sem se zgrudil nezavesten na tla.

Ko sem se zopet zavedel, so me nesli nekateri kmetje pod neko drevo in so mi zmoličili čelo z vodo.

»Slabe živce imate«, je rekel uradnik, »seveda, kdor ni vajen kaj takega gledati, temu je težko prenašati to. No, sedaj je vse gotovo, truplo je izkopano.«

»Ali pa je to res on? Ali ste gotovi, gospod komisar, da ste našli žida?« sem vprašal z zamolklim glasom.

»O tem ni dvoma«, je odvrnil uradnik, »na truplu je še oni kaftan, ki ga je nosil žid; tudi ima pri sebi listine, ki se ujema z njegovo osebo. Manjka samo pas z denarjem. Tega je odnesel morilec.«

—»Morilec? Kaj mislite, da je bil umorjen?«

»S sekiro mu je razbil glavo«, je odgovoril uradnik. »Na lobanji je natančno videti razpoko, skozi katero je prodrla ostrina sekire v možgane.«

—Meni se je zopet stemnilo pred očmi. Nasloniti sem se moral na deblje.

—Ne, nikar se ne smejajte! Vi niste po-

izkusili tega. Ali še žive ljudje v vasi, ki vam lahko povedo, kako grozno je to bilo.

—Ko so potegnili truplo popolnoma iz zemlje, se je vrgla Rusinja nani, vzela ga je v svoje naročje ter je jokala in tožila, da bi se je kamen moral usmiliti, vikajoča neprestano:

»O, ubogi moji otroci! Ubogi otroci! Ubili so vam očeta, očeta, kakoršnega ni na vsem svetu! Postali ste sirote zaradi proklete lakomnosti enega človeka!«

In naenkrat se je dvignila gospa kvišku, kakor sem videl to samo pri kači, potegnila si je pajčolan z glave, da so vihrali lasje naokrog, povzdignila je tresoče roke proti nebu in je zaklicala, da je grozno zvenelo po gozdu:

»Čuj me, bog Sabaot, čuj me, ženo umorjenčev! Daj, da najdemo morilca, da privedem prokletnika do zaslužene kazni! Oko za oko, zob za zob, kri za kri, tako stoji zapisano. Naj se uresniči sveta tvoja beseda, naj se uresniči!«

»Proklet oni« — glas te žene je naraščal vedno bolj in je rasel v neizmernost ter nam je prodril skozi meso in kosti — »proklet bodi oni, ki je dvignil roko nad to častljivo glavo!«

»Bog v nebesih, pošlji strela z neba in zadeni ga, zadeni naravnost v srce! Pa če ne danes, stori to jutri, ako ne jutri, pa čez leto dni, ako tudi ne čez leto dni, pa čez dvajset let! Samo stori to, ti, maščevalci gor nad zvezdami! Zadeti ga — zadeti v srce!«

»Jaz pa odgojim svojega sina Efraima za osvvetnika svojega očeta. V srce mu zasadijmo osvetlo, da zraste v veliko in krepko debljo; in iz lesa tega debla naj si steže kij, s tem kijem, moj ubogi, ljubljani mož, naj razdrobi morilca glavo, kakor jo je razdrobil on tebi s sekiro!«

—Po tem strastnem izbruhu blažne bolesti se je gospa onesvestila in se je zgrudila na truplo svojega moža.

mnenja proti vladni Mladoturkov, ki je pustila tripolitansko provinco brez vsake obrambe možne posadke, da si ves svet že govoril o italijanskih namerah, postopanje in besedolomstvo mladoturkov je vzrok, da se pripravljajo Albanci na novo akcijo, ki postane lahko za Turčijo v sedanjih razmerah usodopolna. Pristaši prejšnjega režima pa delujejo tiho in smoteno proti Mladoturkom in njih najboljše agitacijsko sredstvo so mnogi neuspehi mladoturške vlade. Državni prevrat v Turčiji je pred vratmi, mlada ustava je v nevarnosti, a ta državni prevrat ne bo samo notranja zadeva Turčije, temveč zadobi vsled kritične situacije na Balkanu takoj svoj mednarodni položaj.

DNEVNI PREGLED.

Cenejne dopisnike prosimo, naj nam pošljijo resna in točna poročila na naslov: »Uredništvo neodvisnega političnega dnevnika »Dan« v Ljubljani.

Novi dnevnik »Dan« razpošiljamo deset dni na ogled kavarnam, postilnam in zasebnikom in prosimo, da nam pošljejo naročnino, oz. naznanilo po dopisnici na upravnishvto »Dneva«, da se naroče. Plačuje se list v naprej do 10. vsakega meseca, sicer se list z 10. številko ustavi.

Novi dnevnik »Dan« smo razposlali vsem tobakarnam v nadrobno prodajo. Prosimo, da prodajajo list proti običajni proviziji. Koliko iztisov lista želi kakšna tobakarna, naj to javi upravnishvto »Dneva«.

»Dan« je postal v Ljubljani in zunaj že v teh par dneh, kar izhaja, zelo priljubljen in se pridno oglašajo naročniki. Skrbeli bomo, da napravimo »Dan« še bolj zanimiv in raznovrsten. V to svrhu nam je treba podpornikov v obliki naročnikov in dopisnikov. Apeliramo posebno na napredno učitelstvo, da razširja »Dan«, ga priporoča in pa da poroča v list vse važne novice. Prosimo pa, da se nam poroča le resnica v kratki obliki, ker hočemo, da bo »Dan« služil le resnici.

Naš današnji »Mali listek« prinaša zanimive spomine k petdesetletnici Narodne čitalnice. Napisal jih je vse rodoljub D., ki je bil med onimi možniki, ki so se prvi zbirali okoli »Čitalnice« pred 50 leti.

Volitev v trgovsko-obrtno zbornico in klerikalci. Včerajšnji »Slovenec« je že odprl predale za agitacijo teh volitev. Posluhuje pa se za agitacijo stvari, ki mu jih noben trgovec in noben obrtnik ne more verjeti. Sklicuje se na »zavod za pospeševanje obrti«, vsak obrtnik pa ve, da je deželni odbor ta zavod ustanovil samo za to, da bi z njim lovil obrtnike na klerikalne limanice. Dejstvo je namreč, da ta zavod ni deželni, čeprav ga cela dežela vzdržuje, marveč klerikalni. Niti enega naprednjaka ni v njem, izvenzmi zastopnika ljubljanske mestne občine. Ta zavod, ki stoji pod predstvom zloglasnega Kregarja dosledno prezira »Deželno zvezo obrtnih združenj«, ki je eminentne važnosti za obrtni stan. Deželni odbor odklanja vsako podporo »Zvezi gostilničarjev« za prirejanje poučnih strokovnih tečajev, da si je ta korporacija ena najmočnejših in ena najvažnejših obrtnih stanovskih zastopstev. »Slovenec« naj raje kar molči kot da se hvali z delom S. L. S. za obrtni in trgovski stan. Dopri nesli gomo klerikalcem še take dokaze, da jih bo glava bolela in da bo vsak obrtnik in trgovec — če še ni — prepričan, da je klerikalcem korist in razvoj obrtništva deseta briga.

»Slovenec« proti Mešku. Radi predvčerajšnega Meškovega članka »Naši narodni grehi«, ki smo ga priobčili iz »Branika«, se včerajšnji »Slovenec« zelo hujeje in napada Meška, ker se je upal pal in drznil spregovoriti več bridkih resnic na naslov slovenskih klerikalcev. Iz »Slovenčevega« odgovora je razvidno, da je Meško zadel v rano in sicer tako globoko, da je ranjenec takoj zajokal. Gospod Meško je duhovnik in baš to klerikalce jezi, da si je on upal priti njim nasproti in jim dati lekcijo. Povedal jim itak ni ničesar novega, ker so jim naprednjaki že vse to sto in stokrat ponovili. Sedaj se je Meško samo še lahko prepričal, da so naši klerikalci nepoboljšljivi. Slovenska javnost pa je zopet za en dokaz bogatejša, da klerikalcem ni

nobena stvar sveta in da imajo slovenski narod, slovensko ljudstvo takrat na jeziku kadar se jim kaže profit. Meško naj pa ima vzlic temu zavest, da je še veliko zavednih Slovencev in da je tudi še veliko rojakov, ki njegov članek odobravajo in ki obsojajo »Slovenca« in tiste, ki stoje za njim.

Prelat Scheicher o Šusteršičevi opoziciji. Kdor pozna politično delovanje dr. Šusteršiča in ne veruje posebno njegovim taktičnim potezam, ta prav dobro, da je njegovo opozicijsko gromenje le pesek v oči. Tako sodijo o Šusteršiču ne samo napredni poslanci, tako sodbo so si o njem napravili tudi politiki, s katerimi je dr. Šusteršič prav rad koketiral. Celo krščanski socialci so spoznali to Šusteršičevo taktiko. Eden najuglednejših krščansko-socialnih parlamentarcev, bivši državnozbornski poslanec prel. Scheicher pozna dr. Šusteršiča prav dobro in se peča z njegovo osebo v petem zvezku svojih spominov, ki jih je izdal v knjigi: »Erlebnisse und Erinnerungen«. V ti knjigi govori najprej o vsenemškem poslancu Franku Steinu, ki je v državnih zbornici zalučil v obraz psovko »žlindra«. Prelat Scheicher pravi, da je Stein pošteno zdelal Šusteršiča in je prepričan, da je za Šusteršiča prava božja milost, da ni sedel takrat v parlamentu Franko Stein, ko je Šusteršič uganjal svojo opozicijo in z njeno nesmotenostjo zaprečil vsako redno delovanje poslanske zbornice v tako važnih vprašanjih, kakor je davčna reforma, narodno gospodarstvo, socialno zavarovanje, krošnjarski zakon in druge obrtne reforme! Takrat bi Franko Stein sam užugal dr. Šusteršiča. Tako sodi o voditelju slovenskih klerikalcev odlični parlamentarec — duhovnik prel. Scheicher!

Kaj svetuje »Slovenska krščanska socialna zveza« svojim družtvom! Sobotni »Slovenec« prinaša oklic S. K. S. Z. na država, v katerem govori tudi o liberalcih. Toži, da so liberalci močni, kar se tiče tiska, češ, da imajo v Ljubljani tri dnevnike, socialni demokrati enega, nadalje vzdržujejo liberalci tednik, več različnih revij, goriški liberalci imajo dva svoja lista, štajerski dva, tržaški en dnevnik. Odbor S. K. S. Z. pravi: »Spricho tega se moramo mi naših listov čimbolj okleniti. Spravimo vsaj en katoliški list v vsako slovensko hišo! Prav umestno bi bilo, ako vsako društvo takoj prvi teden po novem letu napravi poseben sestanek, kjer se zberejo člani v posvet, kako začetiti veliko akcijo za razširjenje naših listov. Ako se oklenemo trdnega našega časopisa, se naša moč pomnoži, naša sila ojači. Naš bojni klic v novem letu je: V boj za dobro časopisje!« Ni nam treba še posebej povdarjati važnosti časopisja. Največji sovražnik teme je vsekako napredno časopisje. Zato tudi mi pravimo, da je neobhodno potrebno, da so napredni časopisi povsod na razpolago in tudi mi moramo gledati, da se čisto postavno širi naše časopisje, tako da ga spravimo vsaj v vsako vas po več iztisov. Na delo torej, širite, naročajte napredno časopisje!

Občni zbor »društva za raziskavanje jam na Kranjskem« se je vršil včeraj popoldne ob 4. uri v knjižnični dvorani deželne vlade. Zbor je otvoril predsednik baron Schwarz, ki je omenil, da je deželni odbor kranjski naklonil društvu znatno podporo 500 K. Nato je obširno poročal o dosedanjem društvnem delovanju tajnik profesor dr. Cerk. Društvo je bilo ustanovljeno l. 1910, pravo delovanje se pa začelo v preteklem letu. Znanstvena preiskavanja so se razdelila na 4 sekcije: na jamsko, zoologično-botanično, zemljepisno-geološko in hidrografično; od teh se je dozdaj konstituirala samo prva, jamska, pod predstvom agrarnega višjega nadzornika Putika. Odsek je nabavil potrebno orodje za preiskavanja; ustanovil strokovno knjižnico, izročil sestavo jamskega kataloga nadzorniku Belarju in začel z razpošiljanjem poizvedovalnih pol glede raznih nam znanih jam po Kranjskem. Začelo se je smoteno preiskavanje jam s posebnim po Cerknjsko-Planinski okolici ter v povirju Krke na Dol. Tako je preiskal tajnik v spremstvu izkušenih jamarjev 84 m globoko brezno Marijansčico pri Predolah (blizu Čušperka); v zvezi z breznom so našli 2 krasni kapniški jami; posebno važnost so polagali na studenec in talno vodo v obližju te jame in na njeno zvezo s Kopanjsko kotlino. Pojasniti je treba problem, kako daleč da sega poreče Kr-

ke. Kapniško jamo »Kevdere« pri Predolah so žalibog nepoklicani ljudje oškodovali. Natanko preiskali so nadalje vsadno jamo »Ziglovico« (95 m globoko) v ribniški okolici. Začela so se informativna dela v Planinski okolici, sosebno v Falkenhaynovi in sosednji Kremenškovi jami: tu so zelo daleč prodirali. Tudi jamo »Lochaccherloch« na Kočevskem so izmerili. Vse skupaj so preiskali 4 globoka brezna, 14 manj globokih brezden in jam. Vestno sestavljenemu poročilu je sledilo splošno odobravanje. Blagajnik inž. Turk je poročal o gmotnem stanju društva: Rednih članov je bilo l. 1911. 30, podpornih 7, ustanovnih, ki so plačali po 200 K, pa 4; odvetnik dr. Val. Krisper, kanonik Lésar, grof Schönburg-Waldenburg in baron Schwarz. L. 1911 je imelo društvo 1495 K dohodkov in 417 K izdatkov, prebitek 1078 K je naložen v »Mestni hranilnici ljubljanski« ter v poštni hranilnici. V imenu pregledovalcev računov je finančni tajnik Ponebšek predlagal za blagajnika absolutorij. — Pri slučajnostih je bila po živahni debati sprejeta resolucija jamskega tajnika Perka, poljedelsko ministstvo se naprosi, naj prepreči v smislu negovanja prirodnih spomenikov prodajanje kapnikov in človeških ribic pred vhodom Postojnske jame, ker je to kvarno za znanstveno delovanje in ker se tako jama vedno bolj opustoši in pokvari. Sprejet je bil dr. Cerkov predlog, da se naj od slučaja do slučaja oprosti zaslužne, a revne preiskovalce jam od plačevanja redne članarine, ker koristijo s svojim naporom in nevarnim delom društvu bolj kot s članarino. Prof. dr. Zmavc vpraša, kaj da je z jamskim muzejem na Pöstlingbergu pri Linzu, če ni to konkurenčno podjetje. Jamski tajnik Perko pojasni, da je tamošnji muzej reklamno, ne pa znanstveno podjetje. Znanstveni jamski muzej se bo zgradil v kratkem blizu vhoda v Postojnsko jamo; poljedel. min. je zanj že dalo 30.000 K, naučno pa je nakazalo že večji znesek; k temu pridejo še znatni prispevki zasebnih darovalcev. Društveni podpredsednik ravnatelj dr. Mantuani pripomni, da bode društvo razen tega posamezne predmete, slike in načrte razstavljalo v deželnem muzeju kranjskem v posebni za to določeni sobi. Na dr. Zmavčovo vprašanje, kaj da je z jamskim katalogom, pojasni inžener Pick, da je nadzornik Belar delo že dovršil. — Končno se je še debata razvila glede objavljanja društvnih vesti ter večjih znanstvenih razprav v glasilu »Muzejskega društva za Kranjsko«, v »Carniole«. V principu se je sklenilo, da bo moralo društvo za preiskavanje jam kriti tiskovne stroške, v kolikor bo s tem prekoračen navadni obseg »Carniole«. O tem naj se domeniata od slučaja do slučaja odpora obeh društev. Na koncu je še društveni tajnik dr. Cerk razkazoval dobro uspele fotografije in načrte preiskovalnih jam. Občni zbor, ki je bil navzlic pičli udeležbi dokaj živahen, je zaključil predsednik ob 6. uri.

Pogreb Franc Cirmana v Šent Vidu, ki se je vršil včeraj popoldne ob 4. uri je pokazal kako splošno priljubljen in spoštovan je bil ta vrli narodnjak. Takega pogreba Šent Vid še ni videl! Spremljal ga je med drugim k večnemu počitku »Šentvidski Sokol« in pa tamošnji oddelek veteranskega društva. Pri pogrebu smo tudi opazili toliko Ljubljančanov, da jih je bilo skoraj več kot domačinov. Pogreba se je udeležil tudi deželni poslanec Reiser in gospa dr. Tavčarjeva na čelu venca narodnih dam. Blagi pokojnik naj v miru počiva!

Sestanek dramatičnih društev se vrši danes, v soboto ob pol 10. dopoldne v »Narodnem domu« (kavarna).

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Hinko Kobi 4 K, nabrane na godovanju Marenkovega Štefana v Nomenju v Bohinju; darovali so po 1 K: vrli Sokol g. Franjo Stopar, Štefan Marenk, Ivana Marenkova in Hinko Kobi. Pri božičnici C. M. podružnice v Devinu je nabral za družbo učenec Jos. Mervic 12 K. G. Šolski svetnik A. Bartel je poslal družbi novoletni dar 10 K. Od novoletnih voščil se je odkupil s 30 K družbi v korist g. Ludovik Borovnik, puškar v Borovljah; zavedni Slovenci si bodo njegov naslov zabeležili. V restavraciji Deisinger v Skofjiloki se je nabralo za družbo 7 K 10 vin, ko je Pavle svoje »kunsti« prodajal. Hvala lepa! Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Andrej Oset za kupone tolstovrške kisle vode, katere

mu je poslala celjska C. M. podružnica, ki jih je prejela od g. trgovca Ravnikarja, 11 K, za drugih 20 kuponov je poslal 4 K. G. Ivan Perdaa, veletržec in zalagatelj užigalec v korist naši družbi, je bil izročil zopet lepo vsoto 1860 K. Priznati se mora g. Perdanu hvaležno njegovo veliko skrb za dobro blago in za po moči točno potrebo. Zahvalo pa moramo izreči slovenskemu rodoljubu, ki uporablja družbeno blago v toliki meri, da moremo priobčevati prejemke tako visokih vsot. Odlično naprejš!

Nekaj statističnih podatkov iz poslovanja mestnega zglasevalnega urada: V mestnem zglasevalnem uradu se je v preteklem letu med drugim izdalo tudi: 385 domovnic, 354 potnih listov in potnih legitimacij, 473 izpričeval o lepem vedenju, 303 orožne liste, 540 delavskih knjig, 18 poselskih knjižic, 70 spremnic za dobavo orožja in razstreljiva, 476 spremnic za doo bivališču, pristojnosti itd., 320 nakaznic za brezplačne kopeli, 1460 ubožnih listov za brezplačno zdravljenje in dobavo zdravil in 25 krošnjarskih dovolil.

Zasačen vtihtapec. Danes opolnoči se je 17 letni dninar Franč Zupančič vtihtapil v sobo, v kateri spi uslužbenec južno-železnične restavracije ter ukradel dežnik in hotel z njim oditi. Na pragu ga je pa še nek natakav pravočasno opazil in mu sledil do Kolodvorske ulice, kjer ga je izročil stražniku. — Aretovanih je bilo tudi pet mladih moških, ki so se brez dela potikali okoli južnega kolodvora. Nekaj teh policiji dobro znanih gospodov so oddali sodišču, druge pa poslali po odgonu v njihovo domovno občino.

Mlada gosia. Danes ponoči sta v neki gostilni na Martinovi cesti dva laška podanika izzvala izgreb in pri tem tudi gostilničarju napravila znatno škodo.

Priporočljivi natakariči. Še meseca decembra je šla neka natakarka po mestu popivati, zvečer je pa pripejala s seboj v gostilno kar dva priveska. Ker jo je gospodar posvaril, da to ne gre, je natakarka popustila službo ter odšla popivšiva za seboj rep v obliki dolga 46 K. Proti njej je vložena ovadba.

Izgubljen in najdeno. Hlapec Tomaš je izgubil konjsko odejo, katero je našel postrešček Matevž Verhunc in jo oddal na policiji. Služkinja Antonija Kovačičeva je izgubila denarnico v kateri je imela čez 40 Kdenarja. Nek gospod je izgubil zlat prstan z briljanti in monogramom M. G. 20. 8. 1909.

Mestna hranilnica ljubljanska. Meseca decembra 1911 uložilo je 1739 strank 1.018.318 K 13 h, 1500 strank pa dvignilo 1.174.371 K 50 h. Stanje ulog koncem meseca decembra 1911 42.207.547 K 97 h. Stanje uloženi knjižic 29.002. V IV. četrtletju 1911. se je hipoteknih in občinskih posojil izplačalo 1.114.600, vrnilo 272.463 K 28 h. Stanje posojil 34.757.660 K 86 h.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu decembru 1911 je 432 strank vložilo 131.336 K 24 h, 307 strank dvignilo 100.316 K 81 h, 12 strankam se je izplačalo posojil 24.200 K. Stanje hranilnih vlog 5.129.526 K 38 h. Stanje hipoteknih posojil 3.320.945 K 87 h. Denarni promet 541.608 K 22 h.

Elektroradiograf Ideal. Danes zvečer zadnjikrat realistična tragedija iz blaznice »Celica št. 13«. Jutri senzacija »Pravica mladosti«, posnetek firme Nordisk & Co. prve vrste umetniški film. Pripravljajo se za soboto vojni posnetki iz Tripolitane, afrikanska senzacija. V smrtnem boju z leopardom in velekomična privlačna slika »Maks«.

PROSVETA.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE.

Slavnostna predstava v proslavo petdesetletnice »Narodne čitalnice«. Otroci proslavljajo jubilej svoje matere! In najhvaležnejši otrok je prinesel prvi svoj šopek ter ga izročil jubilarci. »Dramatično društvo« je prvo proslavilo jubilej one matice, ki je postala vir vsega kulturnega gibanja in življenja na Slovenskem. Slovensko gledališče, ki se je razvilo iz diletantovskega odra v stari čitalnici, ki ga je gojilo dolgo vrsto let »Dramatično društvo«, je danes eden prvih kulturnih zavodov na Slovenskem. Iz malih nezmatnih začetkov, se je pod spretnim vodstvom razvil tekem zadnjih let v umetniško institucijo prvega reda. Slovensko občinstvo, ki se je začelo včeraj zbirati v Ljubljani, da proslavi velevažni dogodek v zgodovini slovenske kulture, je napolnilo slavnostno razsvetljeno gledališče do zadnjega kotička. Vladovalo je svečanostno, slavnostno razpoloženje, ker so se zavedali velepomembnega slavlja. Vzpored je otvoril pomnoženi orkester »Slovenske Filharmonije«, ki je sviral slavnostno overture iz Smetanove opere »Libuša«. Ta opera pomenja na Češkem nekako reprezentančno opero, ki se igra ob vsaki slavnostni priliki. Posebno slavnostna pa je še overture, ki jo je na slovenskem odru izvajal sinoči prvič pomnoženi orkester Slovenske Filharmonije pod temperamentnim vodstvom gosp. V. Talicha, ki ni samo podal onega velikega slavnostnega razpoloženja, nego je poiskal v delu vse finese Smetanove muzike. Prolog, ki se je pa manj posrečil je govoril g. režiser Nučič na kar je sledila velika alegorija, ki je bila kaj spretno sestavljena in predstavljala klanjanje slovenskega naroda in slovenske kulture — čitalnici — ognjišču in izhodišču slovenskega kulturnega in družabnega življenja. Na to so izvajale članice ljubljanskega »ženskega telovadnega društva« plesne proste vaje z veliko eksaktnostjo in žele obilo uspeha. Najzanimivejša točka vsega večera je pa bila pač uprizoritev izvirne slovenske enodejanke »Komedija«, ki jo je spisal eden najmlajših slovenskih pisat., ki se skriva pod psevdonimom F. Rodion. Delo je kratka stvarica z duhovitim dialogom, jako dramatično in dasi ne popolnoma dovršeno, vendar jako uspel poizkus. O delu samem, kakor tudi o uprizoritvi, ki je bila jako celotna spregovorimo jutri obširneje. Sklep večera je tvorilo drugo dejanje iz Smetanove opere »Prodana nevesta«. Vsi solisti (gdč. Šipankova, gg. Križaj, Krampera in Horský ter g. Novak) so se potrudili kar najbolj. — Polno

Spomini k 50letnici ljubljanske čitalnice.

V stransko sobico gostilne pri »Virantu« na šentjakobskem trgu zahajali so na tedenske sestanke:

Praprotnik Andrej,
Dr. J. Bleiweis,
Debevc Jože,
Blaznik,
Dr. Orel,
duhovnik Lesar,
Souvan Fr. Ksav.,
Fleischman,
Malavašič,
Tomc Jaka,

pa tudi drugi, zlasti rodoljubi iz dežele l. 1858. Ti sestanki so se nadaljevali pogosteje l. 1859. pri »Avstrijskem cesarju«, pod franciškansko cerkvijo, l. 1860. pa pri »Slonu«, kjer se je naposled najela mesečna soba v prvem nadstropju raz katere se je snel napis »Balkan-zimmer« in nataknil napis »Čitalnica«.

Leta 1862. spomladi, menda 28. aprila, priredila se je v »Čitalnici pri Slonu« slavnost na čast Vipavcem. Andrej Praprotnik je spesnil pozdrav:

»Zdravo Vipavci, sosede premili! —
Prelepa je vaša dolina cvetoča,
Najslajšega sadja in vinca rodi« itd.

Jurij Fleischman je pa komponiral himno, ki se je pela pod njegovim vodstvom.

Po tej točki stopil je dr. J. Bleiweis na oder in zgovoril, mirno in skromno — kakor je bila njegova navada:

»Da so lepe besede — lepe pesmi —
Katera se je ravnokar tako lepo zapela —

resnične: Evo Vam zrele črešnje!...«

Pokazal je rudečkaste črešnje v šopek povite.

Deputacija iz Vipave je prinesla tako zgodaj dozoreli sad.

Dasi so bili tudi tukaj lepi, topli dnevi, so vendar ravno isti dan vetrovi zgostili nad Ljubljano sive oblake, iz katerih je, proti večeru prav pošteno snežilo.

Kontrast: sneg in zrele črešnje, je bil zanimiv. Na vprašanje, glede tako zgodnega pridelka, so odposlanci pojasnili, kako prisilijo Vipavci dozorelcv črešenj za 8—14 dni.

Okoli debela — »obsojenega drevesa« — se odrezje rušnja in ali poldrug sežen na okoli — golino nasiplje z nevgašenim apnom — povrh zopet rušno zloži — in potem dobro zaliva. Apno se pod rušno gasi — vročina gre tudi v zemljo — do korenin in ta gorkota učinkuje, da črešnje debele in preje zarude. Kot prvinke se lahko in drago spečajo...

Se-ve, da po taki proceduri zapade nerodovito drevo sekiri.

Kakor znano je vrli Souvan prizidal svoji hiši nasproti nemške kazine nov trakt z gostilniškimi prostori, krasno dvorano za »Besede«, ples, maskarade, igre itd. ter postavil na dvorišču prostoren stekleni salon.

Iz tesne sobe se je čitalnica preselila v grad — iz ptujega šla je v domač udoben dom. Ponosno je dvigala glavo — vabila rodoljube šinom domovine in — prihajali so!... Novo življenje je pričelo. Čitalnica je postala Meka, kamor so romali Slovenci, bila je magnet za vse domoljube brez stanovske razlike — uljniak toplega solnčnega dne v cvetoči pomladi...

In prišlo so tudi pevci:

brata Vojteh in Ljudevit Valenta,
brata Tone in Bernard Jentl,

Franjo Vidic,
Pavle Drašler,
Drenik Fran,
pl. Garzarolli,
Fridrih in drugi.

Imenovani smo že leto preje zahtevali, da Filharmonično društvo v prihodnje koncertne programe sprejme vsaj po eno slovensko točko. — Zgodilo se je to na migljaj pevovodja A. Nedveda, ki je, kot Čeh, spoznal lepoto narodne pesmi.

Ker le ni bilo odgovora, šla sta Ant. Jentl in Fr. Vidic k tedanjemu predsedniku, c. kr. vladnemu svetniku pl. Schöppelnu, ki je izjavil: »Ich komnte mich nicht entschließen den Hr. Sängern den Beschluß der Vereinsleitung — daß dem Wunsche der Herrn nicht Rechnung getragen werden kann, weil der Verein, laut Statut »deutsch ist — mitzuteilen.«

Delegata sta omenila, da društvo kljub nemških pravil sprejema laške, francoske in drugorodne skladbe — da torej le slovenskih ozir. slovanskih ne mara, — in ker to narodni čut žali, naznanita izstop. Obvestita o svojem koraku interesirane tovariše in vsi, poleg še petih drugih, smo šli v Čitalnico.

Nedved je bil vsled izgube svojih najljubših pevcev neutешljiv! — »Zagotovite mi letnih tri sto goldinarjev in jaz grem z vami«, je rekel iskren in izboren pevovodja, kakor boljšega — do Hubada — Ljubljana ni imela.

Se-ve, da zahtevanega skromnega plačila nismo zmogli in tako nas je kot prijatelj nekaj časa brezplačno učil, tajno, dokler mu niso to prepovedali.

Iz Filharmonične družbe izstopivši pevci so bili jedro in kvas, iz katerega je zrastel velik, slaven moški zbor Čitalnice v Ljubljani.

D.

gledališče je po vsaki točki odmevalo odobravanja. Predstave se je udeležil med drugimi ljubljanski župan g. dr. Ivan Tavcar ter mnogo gostov ter deputacij iz Trsta, Celja in Maribora. Slavnostnega razporeda pa seveda ni bilo, to je bilo dejstvo, da sta bili reprezentacijski loži deželnega predsedništva in glavarstva prazni, popolnoma ni!

Iz pisarne slovenskega gledališča. Danes, v soboto se poje popoldne ob polu 3. uri opera »Carmen« (za lože nepar), zvečer že ob 7. uri (na lepaku je napaka!) »Naša kri« (za par). — V nedeljo popoldne veseloigra »Vesele ženske windsorske« (za lože par), zvečer ob polu 8. uri »Opereta« »Oporni ples« (za nepar).

Koncert Glasbene Matice. Za koncert Gl. Matice dne 14. prosinca t. l. ob polu 8. uri zv., se dobivajo vstopnice v predprodaji pri gđ. Jerici Dolencovi v Prešernovi ulici.

Dne 13. januarja zvečer vsi na „Sokolski raj“
Sokola I. v Mestni dom!

Najnovejše vesti, telefonska poročila.

SKLICANJE DEŽELNIH ZBOROV.

Dunaj, 5. januarja. Jutranji uradni list Wiener Zeitung priobči cesarski dekret glede sklicanja deželnih zborov in sicer so sklicani k zasedanju za dan 11. januarja deželni zbori galicijski, solnograški, koroški in goriški, tržaški deželni zbor začne zborovati 15. t. m., štajerski in tirolski 16. t. m., predarlberški 22. t. m., dalmatinski deželni zbor pa 24. t. m. Tako bodo letošnji pomlad zborovali vsi avstrijski deželni zbori razen istrskega, kjer se ni mogel doseči sporazum med Italijani, Slovenci in Hrvati

BURIAN V AVDIJENCI.

Dunaj, 5. januarja. Cesar je danes sprejel v skoro enourni avdijski skupni finančni ministar Buriana, ki mu je poročal o predlogih vlade v delegacijskem zasedanju.

DELEGACIJE.

Dunaj, 5. januarja. Redno zborovanje avstro-ogrsko delegacije prične prve dni februarja ki bodo zborovale do 18. februarja.

IGRALSKA ŠPIJONKE.

Inomost, 5. januarja. Avstrijska vlada je izgnala iz Avstrije dve igralni tridentinskega italijanskega gledališča, ker sta bili sumljivi špijonaže v korist Italije.

IZGNANI ČASNIKARJI.

Milan, 5. februarja. Italijanska vlada je poslala preko meje tri švicarske žurnaliste urednike milanske brzojavne agencije, ker so razširjali lažnjive vesti o Italijansko-turškem konfliktu po švicarskih, nemških in avstrijskih časopisih.

NIKAKI PREDZNAKI MIRU.

Dunaj, 5. februarja. Tukajšnji diplomatični krogi izjavljajo, da so vse vesti o predpripravih za mirovna pogajanja med Italijo in Turčijo neresnične, ker sedanjí položaj na bojišču ne nudi nikakih predznakov, da bi mogla biti mirovna pogajanja uspešna.

POLITIČNI GOVOR FRANCSKEGA MINISTRSKEGA PREDSEDNIKA.

Pariz, 5. januarja. V seji poslanske zbornice francoske republike dne 9. t. m. spregovori ministrski predsednik Caillaux daljši govor o mednarodnem položaju. Njegov govor, ki bo obsegal najvažnejše dogodke v zadnjem času, se pričakuje z največjo radovednostjo.

AEROPLAN ZA SRBSKO ARMADO.

Zagreb, 5. januarja. Srbska vlada je naročila pri tukajšnji tvrdki Merčep pet aeroplanov Rusijan-Merčepovega sistema, ki se pridele srbski armadi.

ŠTRAJK VOZNIKOV ELEKTRIČNE ŽELEZNICE.

Zagreb, 5. januarja. Z današnjim dnevom je stopilo oseboje zagrebške električne cestne železnice v štrajk. Ves promet po ulicah je ustavljen. Opoldne se je vršil shod stavkajočih ter je prišlo do večjih spopadov med uslužbenci in policijo.

AMERIKANSKI VOJAKI ZA KINO.

New-York, 5. januarja. Amerikanski poslanik v Pekingu je prosil brzojavno vojaške pomoči vsled kritične situacije v mestu. Predsednik Taft je podpisal odlok, na podlagi katerega so odplule s polnim parom tri križarke s posadko 2300 mož na Kitajsko!

EKŠAH MOHAMED-ALI PROKLAMIRAN ŠAHOM.

Tebis, 5. januarja. Semkaj je dospel eksšah Mohamed-Ali, prebivalstvo ga je navdušeno sprejelo in proklamiralo šahom!

Petrograd, 5. januarja. Eksšah Mohamed-Ali se pripravlja v Tebrisu na odločilen korak. Zdaj zbira svojo armado, da se napoti proti Teheranu.

STRINDBERG — UMIRA.

Stockholm, 5. januarja. Bolezen pisatelja Strindberga se je obrnila na zlo, njegov položaj je jako opasen in je katastrofa neizogibna.

ŠPANSKA POŠILJA ČETE V AFRIKO.

Madrid, 5. januarja. Španska vlada je sklenila poslati nadljnih 50.000 mož v ozemlje Rif, d čimprej uduši ustajo prebivalstva. Vsled dosedanjih porazov Špancev v Afriki je vlada pripravljena s skrajnimi sredstvi narediti mir.

RAZNO.

Samomor matere in sina. V IV. okraju na Dunaju je imela 57 let stara Marija Maschl malo prodajalno, s katero je živela sebe in pomagala svojemu sinu, kolikor je le mogla, zlasti v zadnjem času, ko je ta oglušil in ni bil več sposoben za kakšno delo. Trgovina, bolj rečeno branjarja, je bila na dobrem mestu in sta kljub boleznim sinovi še za silo izhajala. Tu pa se jima odpravilo najeti prostori in poiskala sta si sicer prav primeren lokal, pa v ulici, kjer je bilo le malo ali nič zasužka. Začeli so se za njiju dnevi obupa, bede in pomanjkanja. Prvega t. m. pa Maschl sploh ni odprla svoje branjarje in šele po posredovanju stražnika je odprl siloma vrata hišnik, nakar so navzoči takoj videli, kaj se je zgodilo. Komisija, ki je bila takoj poklicana na mesto nesreče je konstatirala že pred par urami nastopivšo smrt obeh, ki sta se pokrila z velikim zabojem, črno oblekla, napeljala plinovo cev v zaboj in tako pričakovala svojo rešiteljico nadaljnih težav in bridkosti tega življenja — smrti.

Z zrakoplovom v Ameriko. Zrakoplovec Brucker namerava letos spomladi poleteti z zrakoplovom »Luchard«, ki se sedaj nahaja v Teneriffi, v Ameriko. Ker ne more Brucker vzeti na zrakoplov, ki zavzema nad 10.000 kub. metrov, dovoljno množino bencina, hoče izrabi vetrove, ki vejejo vsako pomlad od Evrope proti Ameriki. Res, precej predrzen in nevaren eksperiment!

Kaj naj želimo ženam in dekletom k novemu letu? Že nešteti pisatelji raznih narodov so obdelovali to vprašanje in zahteve, ki jih stavi moški spol na svoje boljše polovice in bodoče boljše polovice. Prvi jim žele vse mogoče telesne prednosti in zlasti lepo lice, lepo obliko telesa, graciozno obnašanje v družbi itd., drugi zopet se zavzemajo bolj za duševno stran žene, priporočajo ji zboljšanje in poglobljene njene duše žele si duševne izobrazbe pri ženskah, da bi opustile svoje napake, kakor hinavstvo, napač, željo in hlepenje po trenutnih uspehih, strast po dobičkarstvu, in udobnem in brezskrbnem življenju, zlasti ob strani premožnega soproga, pa naj si je ta tudi popolna duševna ničla itd. Tretji zopet žele ženski čut za pravo razumevanje ljubezni, ono izobraženost, ki jih vposablja k umevanju človeške narave in nje-nih dobrih ter slabih strani, da so v svojem mišljenju plemenite in se puste zapeljati trenutni razburjenosti. Nasprotniki emancipacije pa si žele od žene, pa naj si je tudi doktorica, advokatka, kočijažinja, šoferka ali aviatkarica, da pri vsem svojem opravilu in pri vsej svoji odgovorni službi vendar že znajo razumeti, kaj je žena in kaj je njena življenska naloga. Nek pisatelj želi ženi »zvestobo in otroke«, drugi da je lepa, razumna, izobražena, dobra, in bogve kaj še vse. Nekateri teh nasprotnikov ženskega gibanja celo z vso gotovostjo trdijo, da bi bilo življenje na svetu ob strani takih umetnic zelo žalostno, če že ne neznosno. Je mogoče, ampak pri nas, na Slovenskem še, hvalabogu, nismo imeli priliko kaj enakega ali podobnega občudovati, zato našim ženam in dekletom ne želimo onega prevelikega stremljenja po učinkujočem nastopanju v javnosti, ne hlepenja po nečem višjem kot so, ne domišljivosti, želimo pa — poleg telesne in zunanje lepote tudi — duševno lepoto, skromnost, poštenost, odkritost, čut za ljubezen in spoštovanje napram onemu, ki jim je najbližji in poleg mnogega drugega tudi še razumevanje umetnosti v domačem gospodarstvu!

Iz življenja pesnika Maeterlincka. Slavnostni francoski pesnik Maurice Maeterlinck, pisatelj znane drame »Monna Vanna« in najnovejše otroške igre »Višnjevi ptič« je dobil letos Noblovo nagrado za literaturo. Ob priliki tega odlikovanja je govoril ves svet o Maeterlincku in v časopisje se je skušalo, kdo bo več mogel povedati o življenju slavljenca. Nekega francoskega časnikarja je posebno zanimalo, kako je prišel Maeterlinck do svoje žene, bivše igralkice Leblanc, zato je naprosil isto, da naj mu pove, kako je spoznala svojega moža. In gospa Maeterlinck je bila res tako prijazna, da je napisala zgodovino svoje poroke. »Predno sem spoznala svojega sedanjega moža, sem bila igralka in pevka. Nikdar nisem bila tako srečna kakor v času svojega prvega angažmana na pariški komični operi, imela sem lepe uloge, dobro gažo, občinstvu sem ugajala, kritika me je cenila. Takrat sem se prvič seznanila z umetniki, vedno sem si predstavljala, kako so to vsi plemeniti ljudje »bitja vzvišenih in visokih duš!« Ali, kako razočaranje. V par mesecih sem videla in izkusila več nego poprej vse svoje življenje. Moji prijatelji so mislili, da je edini namen mojega življenja, skrbeti za nje. Vse to me je bolelo, čutila sem se tako nesrečno in takrat sem privikrat brala nekoliko Maeterlincka. Našla sem v njem utele. Brala sem ga tudi nadalje. Vedno bolj in bolj se je v meni utrjevalo mnenje, da mora mož, ki to piše, postati moj soproj. Srečala sem nekoč prijatelja, ki je poznal Maeterlincka! Rekla sem mu: »Predstavite mi tega moža, sklenila sem, da se poročim z njim.« On je seveda uvidel, da je vse skupaj šala. »Ali ste ga kdaj videli?« me je vprašal. »Ne, še nikdar, a on je moj bodoči soproj! Tedaj pa se je moj prijatelj zasmejal in rekel: »Prihajate prepozno ljubo dete, Maeterlinck je star, onemogel mož!« Vsled teh besed sem bila popolnoma obupana. Ali hotela sem na vsak način, da se seznanim z Maeterlinckom, pa naj bi bilo karkoli! Par dni potem stopi v neki družbi k meni mlad mož, ki se mi predstavi: Maeterlinck! In nehotem sem takrat vskliknila: Hvala bogu, mlad je! Temu znanju je tudi kmalu sledila poroka! Največje veselje mi je bilo, ko sem v naslovni vlogi njegove drame »Monna Vanna« nastopila na vseh največjih evropskih odrih in seznanila ves svet z delom svojega moža. Nek drugi francoski žurnalst opisuje svoj obisk v Maeterlinckovem domu: Dvojica Maeterlinck stanuje v samotnem samostanu St. Wandrille. Grobni mir vlada v teh velikanskih prostorih. Na prvi pogled sem mislil, da sem prišel v zapuščeno psolopje, kjer je izumrlo vse življenje. Le velika jedilnica in obe delavnici pri-

čata, da stanujeta v tem ogromnem poslopju dva duhovita človeka. Vprašal sem madame Maeterlinck: Ali vam ni težka ta samota? Odgovorila mi je prepričevalno: Ne, jaz ljubim ta mir in to samoto! Ako ni Maeterlincka doma, ne morem si pač nič lepšega predstavljati nego to samoto, ko bivam tu čisto sama. Poprej sem vedno mislila: ako hočeš postati velika umetnica, mora biti način tvojega življenja nekaj izvanrednega. Poprej nisem vedela nikdar, kaj naj počnem s svojim denarjem, nikdar nisem vedela, koliko sem ga izdala in kam sem dala to ali ono stvar. Okoli mene je bila vedno grozna zmešnjava, a jaz sem bila ponosna na to! To jutro sem zajutrkovala ob petih, drugo ob dvanajstih, gotove ure za obed sploh poznala nisem. A Maeterlinck me je dovedel do spoznanja, da je tako življenje brez cilja in nesmotreno. A čim bolj se hoče človek udati fantazijam, prepusti svojim mislim prosti tek, toliko rednejše in zmernejše mora biti naše življenje. Dokazal mi je, da je človeško življenje omejeno in navezано na gotove meje, ki se jih ne sme prekoračiti, le človeška duša naj le bdi prosta in svobodna nad naravo in svetom!

Širite, kupujte in naročajte „Dan“! Prijavljajte nove naročnike!

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo od 5. do 13. januarja 1912.

		Cene v kronah	
		od	do
1 kg govejega mesa	I. vrste	1.80	2.00
1 " " " "	II. " "	1.60	1.80
1 " " " "	III. " "	1.20	1.70
1 " telečjega mesa	(svežega)	1.60	1.80
1 " prašičjega mesa	(prekajenega)	1.90	2.00
1 " koštrunovega mesa		1.50	1.60
1 " masla		2.50	2.60
1 " masla surovega		2.40	2.50
1 " masti prašičje		2.16	2.20
1 " slanice (spehja) sveže		1.72	2.00
1 " slanice prekajene		1.80	2.00
1 " sala		1.90	2.00
1 " čajnega masla		3.27	
1 " margarinkega masla		1.90	2.10
1 " jajce		0.09	0.11
1 liter mleka		0.20	
1 " " " " " "		0.08	0.10
1 " smetane sladke		1.00	1.10
1 " kisla		1.40	1.60
1 kg medu		1.20	1.60
1 piščanec		0.46	0.50
1 golob		2.40	2.80
1 raca		6.50	7.00
1 gos		7.50	8.00
1 puran		36.60	
100 kg pšenične moke št. 0		35.20	
100 " " " " " "		35.80	
100 " " " " " "		35.00	
100 " " " " " "		34.30	
100 " " " " " "		33.60	
100 " " " " " "		32.60	
100 " " " " " "		30.00	
100 " " " " " "		20.00	
100 " koruzne moke		25.00	
100 " ajdove moke I. vrste		47.00	
100 " " " " " "		45.00	
100 " ržene moke		32.00	
1 liter fižola		0.28	0.36
1 " graha		0.32	0.38
1 " leče		0.32	0.36
1 " kaše		0.22	0.24
1 " ričeta		0.20	0.22
100 kg pšenice		24.00	
100 " rži		21.00	
100 " ječmena		18.50	
100 " ovsu		21.00	
100 " ajde		22.00	
100 " prosa belega		18.50	
100 " koruze stare		20.80	
100 " " " nove		19.00	
100 " krompirja		9.00	9.50
100 " činkvantina		22.00	
100 " sena		6.00	6.50
100 " slame		5.50	6.00
100 " stelje		2.10	2.20
100 " detelje		7.00	7.50
Cena trdemu lesu za m ³		9.50	10.00
Cena mehikemu lesu za m ³		8.00	8.50

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pisemnim vprašanjem je priložiti znak 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vsi vnapi; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Hišnica išče službo za takoj. Naslov pove »Prva anončna pisarna.«

Mesečna soba s posebnim vhodom se takoj odda. Strelška ulica št. 20, II. nadstropje.

Dobro ohranjena železna peč se prodaja. Wolfsova ulica št. 4.

Pohištvo za ženske in neveste prodaja po jako ugodnih cenah Simon Praprotnik, Jenkova ulica št. 7., Ljubljana.

Iščem dobro gostilno v najem, ali na račun. Ponudbe: »Dobra gostilna«, »Prva anončna pisarna«.

Dobro vpeljana gostilna na zelo prometnem kraju v Ljubljani, se odda v najem. Ponudbe, samo pismene ter s polnim naslovom, pod »Prometna gostilna« na »Prvo anončno pisarno«.

Dobro izurjena

kuharica

se sprejme takoj v tukajšnje kavarne. Kje, pove »Prva anončna pisarna«.

O. Bračko

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 12
priporoča prave fine francoske

parfume, bogato zalogo rokavic
in vse v to stroko spadajoče predmete v najkakovostnejši kakovosti. Vnajna naročila točno in solidno.

Kavarna Leon
Celo noč odprto
Stari trg št. 30

FR. P. ZAJEC

optični zavod

Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana

Dalnogleda, toplotne, in zrakomere vseh vrst.
Očala, ščipalniki natančno po zdravniškem receptu.
Cenike pošiljam na zahtevo zastoj in poštne prosto.

Upravništvo „Dneva“

sprejme takoj več spretnih
akviziterjev.

Plača, oziroma provizija po dogovoru. Ponudbe na »Prvo anončno pisarno«.

Kavarna „Central“

Sv. Petra nasip št. 37.
Danes in vsak dan
KONCERT
damskega in moškega zbora
„Javor“ iz Zagreba.

Začetek ob 9. uri. Vstop prost.
Za obilen obisk se priporoča
ŠT. MIHOLIČ.

Dve prodajalni

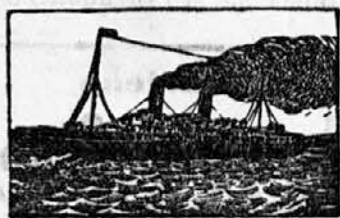
na prometnem kraju Gorenjskega, ena z vso opremo, pripravna za trgovino, druga za kako drugo obrt, z dvema skladišči ter enim stanovanjem, se takoj pod jako ugodnimi pogoji oddaste, eventualno se tudi prodaja

enonadstropna hiša.

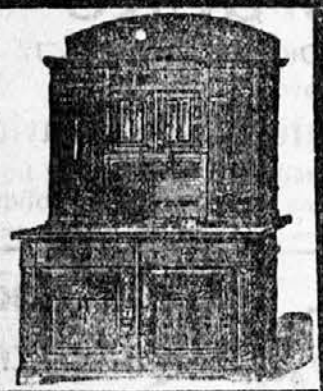
Natančneje v »Prvi anončni pisarni«, Frančiškanska ulica 8.

Zaradi inventure prodaja
Angleško skladišče oblek
Ljubljana, Mestni trg št. 5
vso izgotovljeno obleko za gospode in dečke
ter konfekcijo za dame in deklice pod globoko reducirano ceno.
O. Bernatovič.

Samo 6 dni z brzoparniki francoske družbe!
Najkrajša vožnja čez Havre v New York.

Veljavne vozne liste (šifkarti) za vse razrede
dobiš edino pri
ED. ŠMARDA
oblastveno potrjena potovalna pisarna
Ljubljana, Dunajska c. 18.
Vozne listke iz Amerike v staro domovino
po najnižji ceni. Izdaja vozne listke po vseh
železnih za prirejanje zabavnih in romar-
skih vlakov. Vsa pojasnila istotam brezplačno.

Velika zaloga
pohištva in tapetniškega blaga
FR. KAPUS
Marije Terezije cesta 11. (Kolizej.)

Velika izbira vsakovrstnega pohištva za
spalne, jedilne in gosposke sobe. Divane, oto-
mane, žimnice, modroce iz morske trave,
zmednice na peresih, podobe, zrcala, otroče vozičke ter kuhinjsko pohištvo.
Sprejema se tudi oprema hotelov.
Zmerne cene. Izdelki solidni.

Ivan Jax in sin
v Ljubljani, Dunajska c. 17

priporoča svojo bogato zalogo

voznih koles.

Šivalni stroji za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.
Pisalni stroji „ADLER“.

MINKA KOCJAN

Sv. Petra cesta šte. 28.
nasproti „Zlate kaplje“
založnica trebušnih pasov v tuk. dež.
bolnici, se priporoča cenjenim damam
v izdelovanje vsakovrstnih najmoder-
nejših steznikov, oprsnikov, životkov,
ravnodržalcev, trebušnih pasov, po na-
vodilih gg. zdravnikov. P 659
Posebna soba za pomerjanje.
Popravila se radovoljno spre-
jemajo.

Specialna trgovina
finih ročnih del
Toni Jager

V Ljubljani, Židovska ulica šte. 5.
Predtiskarija
Tamburiranje
Montiranje
Plisiranje

„Ilustrovani tednik“
lako zanimiv, zabaven in po-
učen list s slikami je

izhaja vsak petek ter stane
četrletno K 1-80.
Zahtevajte ga povsod! Naročite
ga in inserirajte v njem!
Naslov: Ilustrovani Tednik, Ljubljana.

„DAN“ se prodaja po vseh
tobakarnah po 6 vin.

Najbolj varno naložen denar!
Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa do 31. dec. 1910 nad 564 milijonov K.

Stanje hranilnih vlog
nad 40 milijonov K.

Rezervni sklad nad
1.200.000 kron.

Mestna hranilnica
Ljubljanska

v Ljubljani, v lastni hiši, Prešernova ulica šte. 3.
sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po 4 1/4 %, brez odbitka.
Nevzdignjene obresti pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Spre-
jema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.
Denar in knjižice se lahko pošiljajo po pošti.
Za varnost naloženega denarja jamči zraven rezervnega za-
klada še mestna občina Ljubljanska z vsem premoženjem in z
vso davčno močjo. Izguba vložnega denarja je nemogoča,
ker je po pravilih te hranilnice, potrjenih po c. kr. deželni vladi
izključena vsaka špekulacija z vloženim denarjem.
Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike, v
podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov pa

Kreditno društvo.

Posoja na zemljišča po 5 % in proti poplačevanju dolga po
najmanj 1/4 %. Dolžnik pa more svoj dolg poplačati tudi poprej,
ako hoče. Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani ima v zalogi in priporoča sledeče:

Jan Legova knjižnica: Rape: Dane. Cena 1 K.
Slapsak: Turki pri Sv. Tihnu, Ilustrovana
knjiga. Cena 1-20 K.

M. Gregorič: Otroški
oder, gled. igre za
mladino. 1-50 K.

Šupar: O prvinah in
spojinah, Ilustrov.
Cena 1-50 K.

Brunet: Telovadba.
Cena 4 K.

Mešiček: Beleške iz
fizike in kemije.
Cena 40 vin.

Marolt: Zgodo-
vinske učne si-
ke. Cena 2 K.

Vizitke

Kaj izide zopet

?

Kuverte s firmo

Kaj izide zopet

?

Trgovske račune

Knjižnica Učiteljskega konvikta: Julčka Mišnjakovega
zbrani spisi I, II. in III. zvezek. Cena à 1-50 K. —
Rape: Mladino. Cena 1-50 K. — Gangl: Zbrani spisi.
I. zvezek. Cena 1-50 K.

Adamič: Slava Cesarju! Spevoigra za
mladino. Cena 4 K. — Besedilo V.
Adamičevi spevoigri. Cena 10 vin.

Žirovnikove na-
rodne pesmi. I.
in II. zvezek.
Cena à 20 vin.

Bretl: Kako si o-
hranimo zobe.
Cena 20 vin.

Vse predpisane in
potrebne šolske
tiskovine.

Razni napisi na
lepenkah za
šole.

Novo! Popravljal-
na znamenja na
tabelah.

Tabela o pravil-
nem mešanju
umetnih gnojil.

Vse tiskovine za
knjižnice.

Uradne tiskovine
za županstva.

Vse najnovejše ti-
skovine za o-
brtno - nadalje-
valne šole.

Stereotipija

Litografija

Muzikalije

Založba knjig

**V „Učiteljski tiskarni“ se tiskajo: Slovenski Branik, Dan, Učiteljski Tovariš,
Slovenski Ilustrovani Tednik, Rudar, Domače ognjišče, Zvonček, Popotnik,
Naša Bodočnost, Gasilec, Zarja, Tabačni delavec.**